

LIBRIS

We know
books

**PORTRETE
și
TIPURI
PARLAMERTARE**

de

GEORGE PANU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Panu, George
PORTRETE ȘI TIPURI PARLAMENTARE/ George
Panu – București: Paul Editions, 2024

ISBN: 978-630-6588-55-8

Paul Editions

Redactare: *Mihaela Enache*
Corectură: *Lucia Gruescu*
Tehnoredactare: *Paul Editions*
Coperta: *L. E. Victor*

Paul Editions

Șos. Ștefan cel Mare nr. 15, Sector 2, București
www.pauleditions.ro

e-mail: pauleditions@gmail.com, office@pauleditions.ro,
vanzari@pauleditions.ro, nicoleta.petcu@pauleditions.ro,
mihaela.enache@pauleditions.ro
tel: 0730.660.427; 0731.884.583

CINE A FOST GEORGE PANU

Gheorghe Panu a fost una dintre personalitățile marcante ale României moderne, cunoscut pentru mintea sa ascuțită și idealurile democratice, dar adesea înțeles greșit și chiar respins de cei din anturajul său politic. Într-o epocă de schimbări și lupte ideologice, Panu s-a impus ca un critic fervent și un gânditor progresist, dedicat ideilor care promovează justiția socială și libertatea. Născut la Galați în 1848, el provenea dintr-o familie cu rădăcini militare, tatăl său, Vasile Panu, fiind ofițer și aghiotant al domnitorului Alexandru Ioan Cuza. A urmat studiile gimnaziale și liceale la Iași, un oraș care în acea perioadă era un centru cultural și academic important în Moldova. Mai târziu, Panu s-a înscris la Universitate, unde a studiat literele, fiind susținut de Titu Maiorescu să obțină o bursă pentru a-și continua studiile în străinătate.

Ajuns la Paris, a intrat în cercul de studenți români din capitala franceză, printre care se aflau figuri ca Vasile Conta și Alexandru Lambrior. Timpul petrecut la Paris și Bruxelles i-a permis lui Panu să se specializeze în domenii precum istoria, literele și dreptul, obținând un doctorat în drept. În aceste orașe, frecvența dezbaterile politice și intelectuale europene, formându-și o viziune republicană și reformatoare, care avea să îi definească întreaga carieră.

După întoarcerea în țară, Panu a fost numit procuror, însă și-a descoperit rapid chemarea pentru politică și jurnalism. A debutat ca avocat, dar treptat s-a dedicat publicisticii și activității politice. Inițial afiliat grupului conservatorilor junimiști, Panu a schimbat tabăra, devenind un membru activ al Partidului Național Liberal, unde a servit ca șef de cabinet pentru ministrul de Interne, C. A. Rosetti. În această calitate, a promovat reforme democratice, precum votul universal, și s-a poziționat împotriva antisemitismului, lucru neobișnuit în politica românească a vremii.

Panu a fost, de asemenea, un editor prolific, înființând numeroase ziare și reviste, inclusiv *Lupta* (1884) și *Săptămâna* (1891), reviste recunoscute pentru tirajele mari și cititorii loiali. În 1887, un articol publicat în *Lupta*, criticând decizia regelui Carol I de a semna o convenție comercială cu Austro-Ungaria, i-a adus o condamnare la doi ani de închisoare și o amendă mare. Pentru a evita încarcerarea, Panu a fugit la Paris. S-a reîntors în 1888, când a fost ales deputat în Iași, dar a fost arestat la graniță și adus la Piatra Neamț, unde, grație susținerii prefectului Nicu Albu și a apropiaților, a avut parte de condiții de detenție mai ușoare. După zece zile, a fost grațiat de regele Carol I, un gest care i-a oferit o nouă șansă de reintegrare politică.

De-a lungul carierei sale politice, Panu a fost de două ori deputat (1881 și 1888) și o dată senator (1892). În 1888, a fondat Partidul Democrat Radical, prin care a susținut o platformă progresistă: promovarea republicii, reforme agrare și fiscale, protecția muncitorilor și o atitudine fermă împotriva intervenției monarhiei în guvernare. Relația sa cu regele Carol I a fost marcată de tensiuni, monarhul refuzându-i o poziție ministerială pe motiv că „un om care

nu respectă legile țării nu poate fi ministru” – o aluzie la fuga sa în Franța.

Pe lângă activitatea politică și jurnalistică, Panu a fost un susținător activ al turismului și un pionier în promovarea regiunii Ceahlău. Și-a construit o casă la Durău, unde petrecea timp explorând peisajele din jur și organizând drumetii. Aici, la Durău, a găzduit numeroase personalități culturale ale vremii, inclusiv pe Caragiale, Delavrancea și Coșbuc. A contribuit la dezvoltarea regiunii, fiind inițiatorul unor proiecte de infrastructură precum drumurile de acces și podurile din zonă, îmbunătățind accesul la Durău și facilitând comunicarea prin instalarea de servicii poștale și telegrafice.

În ciuda carierei sale pline de realizări, Panu s-a confruntat cu probleme financiare și de sănătate spre sfârșitul vieții. Diagnosticat cu o boală gravă la intestine, nu a avut resursele necesare pentru tratament, murind în sărăcie în 1910. Guvernul liberal i-a acordat funeralii naționale, iar presa vremii a publicat numeroase articole omagiale. În mod surprinzător, regele Carol I a arătat clemență față de memoria sa, oferind o pensie soției sale, din fondurile proprii.

Casa lui Gheorghe Panu de la Durău a fost ulterior cumpărată de Ministerul Cultelor și transformată într-un arhondaric pentru mănăstire. Cu toate acestea, în prezent, amintirea lui Panu este aproape uitată, rămânând doar o simplă placă de marmură la Durău, care amintește de contribuția sa esențială pentru dezvoltarea acestei regiuni și de eforturile sale neobosite pentru un viitor mai echitabil al României.

LBRIS

We know
books

I

**PORTRETE
PARLAMENTARE**

NOTĂ

La realizarea acestei ediții am folosit versiunea apărută la București, la TIPOGRAFIA „LUPTA“ PASAJUL BĂNCII NAȚIONALE în Decembrie 1892

D. APOSTOLEANU

D. Apostoleanu, deputat de la Focșani, este unul din stâlpii grupului d-lui L. Catargiu și în același timp una din reputațiile censervatoare.

Deputatul de la Putna este tipul omului fin, rezervat, cu maniere dulci de tartuf. Totul este studiat la el: mersul, vorba, căutătura. Este cunoscut de către toți că d. Apostoleanu nu privește pe nimenea drept în față, când vorbește ține ochii închiși sau clipește des. Colegii săi de barou spun că tocmai când d. Apostoleanu vorbește cu ochii închiși, tocmai atunci e mai fin, mai periculos, tocmai atunci pregătește vreo cursă juridică adversarului.

D. Apostoleanu e cunoscut drept unul dintre cei mai buni avocați din țară și ca unul dintre cei dintâi oratori ai baroului. Totuși la Cameră d-sa are un rol șters, rar ia cuvântul și niciodată în chestii importante, ci mai cu seamă în chestii de regulament. Ca orator de Cameră îl cunoști de departe că este avocat, căci da, de la cele dintâi cuvinte, acea turnură discuției și argumentării, care sunt caracteristice avocatului identificat cu meseria sa.

De altminteri se poate vedea chiar prin pânza semi-obscură a deputatului, calitățile de orator ale avocatului. Cu glasul gros de bas profund, cel mai adânc bas din Cameră, cu gestul larg și variat, cu spinarea îndoită, d. Apostoleanu pledează bine chestia de regulament și o câștigă înaintea... majorității.

D. Apostoleanu își are locul său în spatele băncii ministeriale; când discuția este încurcată el are cu d. L. Catargiu, dese înțelegeri care să sfârșesc prin o cerere de cuvânt.

Deputatul de la Focșani este unul din aspiranții la minister, era chiar să fie deja ministru dacă influența d-lor Lahovari și Manu nu ar fi făcut să se încline balanța în altă parte. D. Apostoleanu a suferit cu resemnare înfrângerea și dacă guvernul conservator durează, desigur că d. Apostoleanu va fi ministru.

Inteligent și cumpătat, d. Apostoleanu este unul din cei mai buni sfătuitori ai d-lui L. Catargiu. În Cameră, adică în ședință publică rolul său este, cum am zis, șters; nu e același lucru în conciliambule și în întruniri particulare. Acolo d. Apostoleanu ia parte activă și are un rol considerabil, de multe ori propunerile sale au determinat acțiunea întregului partid.

D. Apostoleanu aparține generației trecute prin educație și cultură, cu toate acestea este unul din cei mai dezbrăcați de prejudeție dintre vechii conservatori. De ce e conservator nu se știe. Probabil fiindcă e foarte bogat și are multe proprietăți.

În Cameră d. Apostoleanu este considerat ca unul din aghiotanții șefului. Când este o listă de întocmit, o comisie de numit, un vot de dat, el este consultat de conservatorii mai puțin cu vază.

Deputatul de la Focșani are o mare aversiune contra junimiștilor; mai cu seamă d. Carp îl exasperează în ultimul grad. Sub guvernul junimist făcea opoziție crâncenă, și a fost dintre puținii care în momentele de izolare ale d-lui L. Catargiu nu l-au părăsit, ci din contră i-a susținut moralul.

În politică, în înalta politică, nu joacă mare rol; talentul său se compune din finețe, din șurubări de spirit simplu, el

este prea fin pentru politica care se face. Într-un parlament italian, d. Apostoleanu nu ar ceda în finețe niciunui pregătitor de lovituri de culise. La noi însă, unde politica se face cu lovituri mari de pumn și cu ridicături teribile de glas, finul și tartiful d. Apostoleanu este cam depeizat.

Astăzi d. Apostoleanu este stăpân pe situația Focșanilor și are ca adversar pe d. Voinov în câmpul liberal.

C. C. ARION

C. Arion este un exemplu foarte curios al omului de talent; cult, înzestrat cu toate darurile naturale de a juca un rol, de a avea o voință și de a și-o impune, și cu toate acestea el e șters, se pune singur pe planul al doilea, plăcându-i a rămâne în penumbră! Căci de nocontestat e că d. Arion are talent și că situația sa politică este mult mai pe jos decât aceea pe care cu meritele sale ar putea să o aibă.

Cauza acestei semi-eclipse o găsim în indolența și scepticismul naturii sale. D. Arion este un fel de epicurian în politică, sau mai bine-zis un adorator al Nirvanei. El nu își dă nici o silință, nu pune nici o ambiție. Dezbrăcat de orice emulație, și mai cu seamă de orice spirit de invidie, veșnic senin, veșnic surâzând, d. Arion nu se poate pasiona pentru politică. Este poate deputatul cel mai filosof în această privință. Încă nu a văzut nimeni pe d. Arion enervându-se, punând foc și ardoare într-o chestie oarecare. În mijlocul furtunilor parlamentare cele mai teribile, când apostrofările se încrucișează și curg ca ploaia, deputatul de la Ilfov rămâne nu rece, ci liniștit și surâzător. Cu atât mai puțin încă nu l-a văzut nimeni în Cameră pe d. Arion înfuriat și cuprins de patimă.

Am zis că d. Arion ar putea să joace un rol activ mult mai important. Într-adevăr, d. Arion are un real talent de vorbă, e cam declamator, dar acest mic defect e acoperit prin o voce caldă, simpatică. Posedând cunoștințe variate și având

un spirit ales, el știe a trata o chestiune și a lăsa cea mai bună impresie. Cu toate acestea, d. Arion rar ia cuventul în Cameră. Pentru ce?, întrebă natura sa sceptică și caracterul său cam apatic.

Deputatul de care ne ocupăm are idei lămurite asupra tuturor chestiilor însemnate. Când vorbește cineva în particular cu el, vede îndată că nu lipsa de idei sau de judecată îl împiedică de a lua cuventul. Ideile sale sunt liberale, rar el merge până la democratism, ba am putea zice că de multe ori dogmatismul școlii sale îl face ca să apară mai mult conservator decât democrat. Este unul din acele spirite echilibrate, timide, care preferă să fie mai de grabă înapoi decât prea înainte.

Pe d. Arion numai regimul colectivist l-a cam scos din apatia sa naturală. Într-adevăr, după multe tergiversări, el s-a hotărât ca să facă opoziție d-lui I. Brătianu și a făcut-o serioasă, și chiar energică.

De atunci o mare deziluzie se pare ca l-a cuprins. Într-adevăr, fiasco făcut cu gruparea Fleve-T. Ionescu-Arion, venirea la putere a junimiștilor, confuzia și destrăbălarea politică, au avut drept efect că d. Arion a căutat de atunci să fie din ce în ce mai mult în penumbră.

Guvernul junimist văzând în d. Arion un spirit moderat și o natură aleasă, a căutat să-l cultive. Așa se explică cum d. Arion a fost ales deputat la Ilfov. De atunci d. Arion a contractat simpatii pentru grupul iunimist, fără ca să se decidă de a se face junimist, ci s-a înscris la clubul Constituționalilor, însă în calitate de liberal, împreună cu d. T. Ionescu, cu care este prieten personal și poate chiar politic.

D. Arion este dușman declarat al guvernului conservator și în momentul când Constituționalii se vor apropia de d. L. Catargiu, în acel moment el va rupe cu aceia orice legături.